

Sygn. akt II CO 72/21

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa P. [...] Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko K. W. i M. W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 28 września 2021 r.,

na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w P.

o przekazanie sprawy XV Cz [...] do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,

**odmawia przekazania sprawy innemu sądowi
równorzędnemu.**

UZASADNIENIE

1. Sąd Okręgowy w P., powołując się na art. 44¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 397 § 3 k.p.c., wystąpił o przekazanie do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu sprawy z powództwa P. [...] S.A. w W. przeciwko K. W. i M. W. o zapłatę, rozpoznawanej na skutek zażalenia pozwanych na postanowienie Sądu Rejonowego w P. z 9 grudnia 2020 r. w przedmiocie zawieszenia postępowania.

Sąd Okręgowy wskazał, że przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi okręgowemu wymaga dobro wymiaru sprawiedliwości. Podał, że występująca w sprawie pozwana K. W. pełni urząd sędziego w Sądzie Okręgowym w P. i jest osobą znaną osobiście większości sędziów tego Sądu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

2. Artykuł 44¹ k.p.c., dodany przez ustawę z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, wprowadza wyjątek od konstytucyjnej (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) i kodeksowej zasady rozpoznawania sprawy przez sąd właściwy i z tej przyczyny powinien być interpretowany ściśle (np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 marca 2020 r., IV CO 44/20; z 15 maja 2020 r., II CO 106/20; z 10 września 2020 r., II CO 203/20). Do przekazania sprawy do innego sądu może zatem dojść jedynie w razie powstania okoliczności faktycznych odnoszących się do przedmiotowych lub podmiotowych cech konkretnej sprawy, świadczących jednoznacznie o tym, że jej rozpoznanie przez sąd właściwy miejscowo i rzeczowo według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego byłoby niezgodne z interesem publicznym i sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości.

Przesłanka dobra wymiaru sprawiedliwości ma ocenny charakter, ale z brzmienia art. 44¹ § 1 k.p.c. wynika, że w rozumieniu tego przepisu składa się na nie „w szczególności” wzgląd na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, że chodzi przede wszystkim o sytuacje, które mogą wywierać realny wpływ na swobodę orzekania

lub stwarzać przekonanie (choćby mylne) o braku warunków do rozpoznania w danym sądzie sprawy w sposób obiektywny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 września 2020 r., II CO 203/20).

3. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono również, że przepis art. 44¹ k.p.c. ma na względzie przeszkody dotyczące danego sądu jako organu wymiaru sprawiedliwości, a nie przeszkody odnoszące się do poszczególnego sędziego, gdyż w tym przypadku do rozwiązania zaistniałych wątpliwości służy instytucja wyłączenia sędziego od orzekania w danej sprawie. Podstaw stosowania omawianego przepisu nie należy utożsamiać z podstawami wyłączenia sędziego, jeżeli zatem w ocenie sędziego referenta istnieją podstawy do jego wyłączenia, należy wdrożyć odpowiednie postępowanie, pozostawiając ocenę właściwemu sądowi (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 września 2020 r., IV CO 191/20; z 26 czerwca 2020 r., IV CO 108/20; z 7 maja 2021 r., I CO 53/21).

4. Okoliczności wskazane przez Sąd Okręgowy w P. nie uzasadniają zastosowania art. 44¹ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy nie przedstawił bowiem szerszej argumentacji wyjaśniającej, dlaczego fakt pełnienia przez pozwaną K. W. urzędu sędziego w Sądzie Okręgowym w P. stanowi o istnieniu przeszkody dla rozpoznawania sprawy dotyczącej całego sądu jako organu wymiaru sprawiedliwości.

Fakt, że pozwana jest osobą osobiście znaną przez większość sędziów orzekających w występującym Sądzie może powodować jedynie uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności dotyczącą konkretnego sędziego lub sędziów. W takim wypadku mogą zachodzić podstawy zastosowania art. 49 k.p.c. Wówczas sprawę rozpoznaje inny sędzia tego samego sądu, a gdyby jego nie było, zachodzi sytuacja, gdy sąd właściwy nie może z powodu przeszkody rozpoznać sprawy i musi wystąpić do sądu przełożonego o wyznaczenie innego sądu równorzędnego (art. 44 k.p.c.). Okoliczności wskazane w wniosku rozważać by można jako stanowiące podstawę dla wyłączenia poszczególnych sędziów Sądu Okręgowego (art. 49 § 1 k.p.c.).

O konieczności przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu, o którym mowa w art. 44¹ § 1 k.p.c., nie może świadczyć ewentualne zaistnienie przesłanek wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy w stosunku do części, nawet istotnej, sędziów sądu występującego. Podstaw stosowania art. 44¹ § 1 k.p.c. nie należy bowiem utożsamiać z podstawami wyłączenia sędziego (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 listopada 2020 r., V CO 213/20).

5. Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 44¹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w sentencji postanowienia.